

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru aprobarea Regulamentului privind efectuarea controalelor și sancționarea unităților de schimb valutar”

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Nr. obiecției/ propunerii/ recomandării	Conținutul obiecției/propunerii/ recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecții și propuneri de ordin general				
-	Ministerul Justiției	1	De ordin redacțional, comunicăm că odată cu prezentarea proiectului spre înregistrare Ministerul Justiției urmează a fi inclusă parafa de înregistrare a acestuia.	Se acceptă
-	Ministerul Justiției	2	<p>La clauza de adoptare, subliniem asupra importanței respectării <i>art.16 alin. (2) și art. 44 alin. (1) din Legea nr. 100/2017</i>. Astfel, în clauza de adoptare se va indica doar temeiul juridic concret pentru emiterea actului normativ, referințe la alte acte normative și prevederi care nu constituie temei juridic de adoptare a actului normativ elaborat. Fiind necesar a se exclude. În speță, temeiul legal al proiectului hotărârii “<i>art. 5 alin. (1) lit. l), art. 11 alin (1) lit. c), art.51 lit. b) și art. 52 din Legea nr. 548/1995 cu privire la BNM, art. 4 alin. (12) și Capitolului VIII din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară, art. 15 alin. (1) lit. a), alin. (2) lit. c) și alin. (5) lit. a) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și art. 1 alin. (3), art. 3 alin. (2) lit. b), art. 4 alin (4) și art. 34 alin. (3) din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor</i>” urmează a fi revizuit conceptual, ținând cont de faptul că dispoziții care se referă la competența general a BNM de a adopta acte normative în domeniul său de competență, sau cele ce se referă în general la activitatea de control la unitățile de schimb valutar, nu constituie temei juridic de emitere.</p> <p>Astfel, se atestă că doar dispozițiile art. 62 alin. (8) „Banca Națională a Moldovei este în drept să stabilească alte particularități de efectuare a controlului pe teren și a celui din oficiu asupra activității unităților de schimb valutar legată de utilizarea aparatelor de schimb valutar.” și art. 63 alin. (1) „BNM aplică unităților de schimb valutar sancțiuni în corespundere cu prevederile prezentei legi, ale Legii nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la BNM, ale Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, precum și ale actelor normative ale BNM elaborate în vederea executării legilor menționate” din <i>Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară</i> ar putea constitui parțial temei de adoptare a actului normative în cauză.</p> <p>În acest context, considerăm că proiectul trebuie să includă norme juridice care vizează nemijlocit anumite</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În temeiul art. 51 din Legea nr. 548/1995, de competența Băncii Naționale în domeniul reglementării valutare ține eliberarea și retragerea licențelor, supravegherea și reglementarea activității unităților de schimb valutar, inclusiv a băncilor. Totodată, conform prevederilor art. 4 alin (4) din Legea 75/2020 “Banca Națională a Moldovei efectuează verificarea conformității entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b) și i) din Legea nr. 308/2017, constată încălcările și emite deciziile corespunzătoare în conformitate cu Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară și Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.”</p> <p>Prin urmare, proiectul de regulament se limitează strict la cadrul stabilit de Legea 548/1995, Legea 62/2008, Legea 308/2017 și Legea 75/2020 și nu contravine prevederilor actelor respective.</p> <p>Specificarea doar a temeiului juridic la care se face referință în aviz ar presupune limitarea prevederilor regulamentului, astfel nefiind acoperite toate aspectele aferente desfășurării controlului și aplicării sancțiunilor. Astfel, conchidem că prevederile indicate la clauza de adoptare - constituie temeiul juridic pentru adoptarea actelor normative pe domeniul de competență a BNM.</p> <p>La formularea Ministerului Justiției, precum că doar dispozițiile art. 62 alin. (8) și art. 63 alin. (1) din <i>Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară</i> ar putea constitui parțial temei de adoptare a actului normativ în cauză, menționăm că acestea se referă doar la unele particularități, precum activitatea de schimb valutar desfășurată prin intermediul</p>

			<p>particularități ale controlului pe teren/ oficiu asupra activității unităților de schimb valutar legată de utilizarea aparatelor de schimb valutar având în vedere art. 62 alin. (8) din <i>Legea nr. 62/2008</i>.</p> <p>Aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar atenționăm că articolele 63-66 din <i>Legea nr. 62/2008</i>, capitolul 5 din titlul V din <i>Legea nr. 202/2017 privind activitatea bancară</i> și articolele 75-75² din <i>Legea nr. 548/1995 cu privire la BNM</i> includ <i>per se</i> toate aspectele ce vizează aplicarea sancțiunilor de BNM, fără a fi necesară reglementarea acestui aspect într-un proiect de act normative de nivel inferior.</p> <p>Astfel, având în vedere cele expuse mai sus, considerăm oportună revizuirea conceptuală atât în temeiul juridic, cât și a proiectului de act normativ, prin prisma prevederilor art. 63-66 din <i>Legea nr. 62/2008</i>.</p>	<p>aparaturilor de schimb valutar, pe când activitatea USV-urilor e cu mult mai complexă, iar indicând referința la acest articol ar presupune descrierea în regulament doar a procesului de control și aplicarea sancțiunilor față de USV-uri care utilizează aparatele de schimb valutar.</p> <p>Nu se acceptă, Regulamentul detaliază procesul de aplicare a sancțiunilor, asigurând transparență și predictibilitate procesului. Proiectul Regulamentului prevede individualizarea sancțiunilor aplicate față de USV, descrierea modului de calcul al amenzi și de stabilire a termenelor de suspendare a activității în funcție de încălcări.</p>
	Ministerul Finanțelor	3	Elementele structurale ale proiectului urmează a fi grupate conform prevederilor art.53 din <i>Legea 100/2017</i> cu privire la actele normative.	Se acceptă
	Ministerul Finanțelor	4	Revizuirea pe tot parcursul textului a termenilor „Banca Națională a Moldovei” și „Banca Națională” în vederea expunerii acestora conform abrevierii indicate în punctul 1) din proiect.	Se acceptă
	Ministerul Finanțelor	5	În același timp, se propune completarea textului Regulamentului cu prevederi referitoare la modul de contestare a deciziilor/hotărârilor BNM privind aplicarea sancțiunilor și măsurilor de remediere pentru încălcările din domeniul valutar.	<p>Nu se acceptă Procesul de efectuare a controlului la USV-uri reprezintă o procedură administrativă, respectiv în sensul contestării deciziilor/hotărârilor BNM privind aplicarea sancțiunilor și măsurilor de remediere pentru încălcările din domeniul valutar sunt aplicate prevederile Codului administrativ al RM nr. 116/2018 și prevederile art. 11 alin. (5)¹ - (6) din <i>Legea nr. 548/1995</i>.</p> <p>De asemenea prevederi aferente soluționării litigiilor apărute între BNM și alte entități – sunt stipulate în art. 76 din <i>Legea nr.548/1995</i>, care prevede că „<i>Litigiile apărute între BNM și alți subiecți se examinează de instanța de judecată competentă.</i>”</p>
	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	6	Propunem ca prevederile Regulamentului să fie completate cu reglementări exprese privind modul de aplicare a fiecărei categorii de sancțiuni, sub aspectul organului competent, prevăzute de art. 34 din <i>Legea nr. 75/2020</i> , având în vedere excepțiile și normele cu caracter special prevăzute de acesta.	<p>Nu se acceptă Nu este clar ce a avut în vedere SPCSB prin expresia „sub aspectul organului competent” or, <i>Legea nr. 75/2020</i> stabilește expres competențele organelor cu funcție de supraveghere, inclusiv ținând cont de excepții.</p>
II. Obiecții și propuneri la articolele/punctele din proiect				
Pct.10 Decizia BNM se emite în două exemplare. Un exemplar al deciziei se păstrează la BNM, iar alt exemplar se înmânează unității de schimb valutar	Ministerul Justiției	7	La pct.10, menționăm că potrivit art. 55 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , “(1) Reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În cazul în care	<p>Se acceptă parțial Pct. 9 – se acceptă, a fost prevăzută trimiterea la art. 62 alin. (4) din <i>Legea nr.62/2008</i>. Pct. 27 – se acceptă, prevederea a fost ajustată astfel</p>

<p>în momentul inițierii controlului. Odată cu înmânarea deciziei BNM, inspectorii prezintă și legitimațiile de serviciu.</p> <p>Pct. 6, 8, 9, 27, 30 din Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar.</p>			<p>proiectul actului normative cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normative care le conține”.</p> <p>Totodată, potrivit art. 16 din <i>Legea nr. 100/2017</i> “(2) Actele normative ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui RM, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului”. În acest context, atenționăm că conținutul prevederilor pct. 10 din proiect se regăsește la art. 62 din <i>Legea nr. 62/2008</i>, astfel, acestea nu trebuie să se regăsească în cadrul proiectului, deoarece propunerile prezentate au drept scop punerea în aplicare a prevederilor legilor nu și copierea normelor juridice din legislația în vigoare. Astfel, în vederea respectării normelor de tehnică legislative, considerăm oportună revizuirea acestui punct, ținând cont de art. 55 din <i>Legea nr. 100/2017</i>, potrivit căruia în cazul în care proiectul actului normative cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normative care le conține, fără a se copia conținutul acesteia. Obiecția data este valabilă și pentru alte puncta din proiect (în special, punctele 6, 8, 9, 27, 30), având în vedere că prevederile acestora se regăsesc deja în legile sectoriale (<i>Legea nr. 548/1995 și Legea nr. 62/2008</i>).</p>	<p>încât să asigure concordanța termenelor de finalizare a procedurilor administrative care au obiective complexe și care includ și verificarea activității de schimb valutar.</p> <p>Pct. 10 nu repetă prevederi ce se regăsesc în <i>Legea nr.62/2008</i>, însă desfășoară conținutul deciziei și acțiunile inspectorilor asigurând respectarea principiului de transparență și predictibilitate a procesului.</p> <p>Similar și pentru pct. 6 și 8 deoarece prevederile respective detaliază aspectele din norma primara, iar la punctele vizate au fost introduse pentru clasificări suplimentare, care detaliază obiectivele activității de supraveghere realizată conform competențelor BNM.</p> <p>Prevederile din pct. 30 din proiectul Regulamentului au fost incluse în vedere respectării cerințelor art. 55 alin. (3) din <i>Legea nr. 100/2017</i> „Nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere”. Astfel în art. 63 alin. (3) lit. b) din <i>Legea nr. 62/2008</i> se face trimitere la cuantumul amenzii care este stabilit în art.75 din <i>Legea nr.548/1995</i>. Prin urmare prevederile integrale ale pct. 30 din proiectul Regulamentului, necesită a fi reținute.</p>
<p>Pct. 38 Modul de calcul al amenzii este reprezentat în anexa nr. 2 la prezentul regulament și este o îndrumare în procesul de valorificare a rezultatelor controalelor efectuate și de luare a deciziilor privind aplicarea sancțiunii, însă nu înlocuiește experiența și judecata profesională și nu limitează posibilitatea BNM, ținând cont de apariția anumitor fapte și circumstanțe, să diminueze/majoreze valoarea amenzii aplicate, potrivit limitelor prevăzute de art. 75 alin. (1) lit. c) din <i>Legea nr. 548/1995</i> sau să decidă privind aplicarea unei sancțiuni mai ușoare.</p> <p>Anexa nr. 2 din Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>8</p>	<p>Norma juridică expusă la pct. 38 contravine principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea actelor normative, întrucât nu este clar dacă Anexa nr. 2 „Matricea privind determinarea cuantumului amenzii” va fi obligatorie sau cu titlul de „recomandare” pentru angajații BNM la aplicarea amenzilor unităților de schimb valutar, având în vedere că autorul menționează că anexa în cauză „nu înlocuiește experiența și judecata profesională și nu limitează posibilitatea BNM, ținând cont de apariția anumitor fapte și circumstanțe, să diminueze/majoreze valoarea amenzii aplicate sau să decidă privind aplicarea unei sancțiuni mai ușoare”.</p> <p>Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. Adoptarea actelor normative accesibile, previzibile și clare se impune și prin art. 23 alin. (2) din <i>Constituție</i>, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale (<i>Hotărârea Curții Constituționale nr. 5/2018, § 46-47</i>).</p>	<p>Se acceptă</p>

			Astfel, considerăm oportună revizuirea conceptuală a pct. 38, luând în considerare principiul securității raportului juridic, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea actelor normative, precum și de caracterul obligatoriu al actului normativ (obiecție valabilă și pentru pct. 44 din proiect).	
Pct. 56 Termenul de tragere la răspundere pentru încălcarea prevederilor Legii nr.308/2017, este de 5 ani de la momentul comiterii încălcării.	Ministerul Justiției	9	Prevederile pct. 56, conform căruia „Termenul de tragere la răspundere pentru încălcarea prevederilor Legii nr. 308/2017, este de 5 ani de la momentul comiterii încălcării.”, depășește limitele actului normativ subordonat legii, stabilind o normă primară de drept. În context, art. 3 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 100/2017 statuează că proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia. Prin urmare, pct. 56 se va exclude din proiect.	Nu se acceptă Termenul indicat la pct. 56 din proiect este conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 75/2020 și nu este o normă primară de drept
Pct.1 Se aprobă Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar (se anexează).	Ministerul Finanțelor	10	La punctul 1, cuvântul „sancționarea” să se substituie cu cuvintele „aplicarea sancțiunilor”, întru corespunderea cu denumirea Regulamentului.	Se acceptă
Pct. 11 În procesul de efectuare a controlului pe teren inspectorii au dreptul: d) de a solicita generarea documentelor fiscale de totalizare și/sau rapoartelor privind operațiunile efectuate, care să conțină date corespunzătoare, pentru ziua efectuării controlului, până la momentul controlului;	Ministerul Finanțelor	11	La punctul 11 lit. d), în scopul evitării unor confuzii și interpretări eronate legate de sintagma „documente fiscale”, se consideră oportun să se precizeze clar documentele fiscale care trebuie generate și prezentate de entitate în cadrul controlului.	Se acceptă
Pct.23 Informația privind cazurile de încălcare (identificate în cadrul controlului) a prevederilor Legii nr. 62/2008 și prezentului regulament aferente aplicării echipamentului de casă și control de către casa de schimb valutar/sucursalele acesteia, punctul de schimb valutar al hotelului se remite de către BNM Serviciului Fiscal de Stat, în vederea aplicării măsurilor conform legislației în vigoare.	Ministerul Finanțelor	12	Punctul 23, să se expună în următoarea redacție: <i>„23. În cazul în care în urma controlului se constată încălcări de către casa de schimb valutar/sucursalele acesteia sau de către punctul de schimb valutar al hotelului în ceea ce privește regulile de utilizare a echipamentelor de casă și de control, BNM va remite informațiile privind încălcările constatate (identificate în cadrul controlului) către Serviciul Fiscal de Stat, în termen de 5 zile lucrătoare, împreună cu actul de control și alte documente relevante”.</i>	Nu se acceptă Reieșind din cazurile practice, după controalele desfășurate, BNM remite în termeni proximi informația privind cazurile de încălcări depistate, ce țin de aplicarea echipamentului de casă și control de către casa de schimb valutar/sucursalele acesteia, punctul de schimb valutar al hotelului. BNM, în unele cazuri, pentru ca SFS să-și formeze o imagine mai complexă asupra încălcărilor depistate, remite materialele aferente controlului, doar după recepționarea scrisorii privind argumentarea dezacordului de la USV (conform prevederilor art.75 ¹ alin.(9) din Legea nr.548/1995- termenul este de 5 zile lucrătoare de la data întocmirii actului de control).
Secțiunea VI APLICAREA SANCTIUNILOR ȘI MĂSURILOR DE REMEDIERE PENTRU ÎNCĂLCĂRI AFERENTE DOMENIULUI VALUTAR	Ministerul Finanțelor	13	La Secțiunea VI secțiunea 5, pentru asigurarea transparenței informației, se consideră oportun completarea cu un punct nou în următoarea redacție: <i>„ Informația privind licențele retrase se publică pe pagina-web oficială a BNM”.</i>	Nu se acceptă În proiect, la pct. 29 a fost inclusă prevederea „Informația privind sancțiunile aplicate unităților de schimb valutar se publică pe pagina web a BNM.”

Secțiunea 5. Retragera licenței casei de schimb valutar și a hotelului				La moment, BNM publică informația privind sancțiunile aplicate USV pe pagina web a BNM (inclusiv și despre licențele retrase) – la rubrica Supraveghere/Unitățile de schimb valutar/ Sancțiuni aplicate unităților de schimb valutar.
Anexa nr.1 din Regulamentul privind controalele și sancționarea unităților de schimb valutar	Ministerul Finanțelor	14	În contextul în care modelul actului privind rezultatele controlului din Anexa nr.1 la proiect, conține mențiunea dreptului entității de a prezenta dezacord la actul de control, se consideră oportun să se completeze textul Regulamentului cu prevederi referitoare la modul de prezentare și examinare a dezacordului.	Nu se acceptă Prevederile referitoare la dreptul unității de schimb valutar de a prezenta dezacordul cu rezultatele controlului efectuat, până la aplicarea sancțiunilor, sunt stipulate în art. 62 alin. (6) din Legea nr.62/2008 și art.75 ¹ alin.(9) Legea nr.548/1995. Astfel, la pct. 17 din proiectul Regulamentului se face trimitere la art. 75 ¹ Legea nr.548/1995. Prin urmare BNM a ținut cont de prevederile art. 55 din Legea nr. 100/2017, care stipulează că în cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține, fără a se copia conținutul acesteia.
Pct.54 Aplicarea sancțiunilor unității de schimb valutar, în cazul încălcării prevederilor Legii nr.308/2017 și ale actelor normative ale BNM elaborate în baza acestei legi, se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2020, ținând cont de prevederile art.75 ¹ și 75 ² din Legea nr.548/1995, care se aplică corespunzător.	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	15	Se atestă că prevederile Regulamentului necesită a fi aduse în concordanță cu modificările și completările aduse prin proiectul de lege (nr. 427/2022) pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 308/2017 și Legea nr. 75/2020), votat la data de 30 martie 2023, de către Parlamentul Republicii Moldova, în lectura a 2-a. Astfel, potrivit pct. 2 din Regulament, autorul menționează că, efectuarea controalelor la unitățile de schimb valutar are ca scop și verificarea respectării Legii nr. 308/2017, iar în corespundere cu pct. 4 din Regulament, efectuarea controalelor și aplicarea măsurilor de remediere și a sancțiunilor, se efectuează nu doar conform Legii nr. 308/2017, dar și conform prevederilor Legii nr. 548/1995 și a Legii nr. 62/2008. În continuare, autorul menționează la pct. 54 din Regulament că, în cazul încălcării prevederilor Legii nr. 308/2017 și ale actelor normative ale BNM elaborate în baza acestei legi, aplicarea sancțiunilor unității de schimb valutar, se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2020, urmând a se ține cont de prevederile articolelor 75 ¹ și 75 ² din Legea nr. 548/1995, care se aplică corespunzător. Prin urmare, se reține că, potrivit art. 75 ² , alin. (8)-(9), emiterea avertismentului în scris, suspendarea activității și retragerea licenței de activitate a unității de schimb valutar (alta decât banca), se efectuează în condițiile Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară, iar aplicarea de amenzi unității de schimb valutar (alta decât banca), poate fi efectuată în cazul comiterii de către aceasta a 2 sau a mai multe încălcări care, potrivit Legii nr. 62/2008, servesc drept	Se acceptă

			<p>temei pentru emiterea de către Banca Națională a avertismentului.</p> <p>În aceeași ordine de idei, menționăm că art. 34 din Legea nr. 75/2020, stabilește sancțiunile pentru încălcarea prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, iar urmare a modificărilor operate la Legea nr. 75/2020, ce vor intra în vigoare la 01 iulie 2023, acest articol a fost completat cu alineatul (11), care prevede, aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) lit. c) și e) din prezenta lege nu este condiționată de existența unor alte sancțiuni anterioare.</p> <p>Totodată, în corespundere cu modificările operate la art. 40, care a fost completat cu alineatul (7), s-a stabilit că, „Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pot aplica sancțiunea sub formă de amendă până la cuantumul maxim al acesteia indiferent de numărul și tipul încălcărilor constatate în cadrul controlului, conform criteriilor generale de individualizare a sancțiunilor, dacă există suspiciuni pertinente că fapta materializată prin acțiune sau inacțiune a subiectului supus sancțiunii a fost asociată unor acțiuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat, acțiuni de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori deja realizate. Pertinența suspiciunilor se stabilește de către organul cu funcție de supraveghere.”</p> <p>În contextul celor expuse, pentru evitarea aplicării eronate sau abuzive a prevederilor Regulamentului, cât și în vederea reglementării unei proceduri clare, transparente și previzibile pentru destinatarii actului normativ subordonat legii, la pct. 54 se propune la pct. 54 din <i>Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar</i>, excluderea trimiterii la prevederile Legii nr. 548/1995, care la rândul lor fac trimitere la prevederile Legii nr. 62/2008.</p>	
<p>Pct. 58 Sancțiunea prevăzută de art. 34 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 75/2020 poate fi aplicată de către guvernatorul, prim-viceguvernatorul sau viceguvernatorii Băncii Naționale a Moldovei sau în modul stabilit de reglementările interne ale BNM, ținând cont de prevederile art. 24 alin. (2), cu respectarea art. 75² alin. (4) din Legea nr.548/1995</p>	<p>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor</p>	<p>16</p>	<p>Cu referire la pct. 58 din proiectul de Regulament, se atestă că autorul a stabilit că, <i>sancțiunea prevăzută de art. 34, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 75/2020 poate fi aplicată de către guvernatorul, prim-viceguvernatorul sau viceguvernatorii Băncii Naționale a Moldovei sau în modul stabilit de reglementările interne ale BNM, ținând cont de prevederile art. 24, alin. (2), cu respectarea art. 75², alin. (4) din Legea nr. 548/1995</i>, deși, potrivit pct. 56 din proiect, termenul de trageră la răspundere pentru încălcarea prevederilor Legii nr. 308/2017, este de 5 ani de la momentul comiterii încălcării, prevedere conformă cu art. 25 din Legea nr. 75/2020.</p> <p>Considerăm că prevederile cu privire la mențiunea privind aplicabilitatea prevederilor art. 75², alin. (4) din Legea nr. 548/1995, conform căruia „aplicarea sancțiunilor se prescrie în termen de 6 luni de la data constatării încălcării, dar nu</p>	<p>Se acceptă</p>

			mai mare de 3 ani de la data comiterii ei, dacă legea nu prevede altfel”, sunt incerte, confuze și echivoce. Având la bază rațiunile respective, pentru aplicarea sancțiunii prevăzută de art. 34, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 75/2020, se consideră oportună excluderea sintagmei „respectarea art. 75 ² , alin. (4) din Legea nr. 548/1995” de la pct. 58 din proiectul de Regulament.	
Pct.59 În cazul aplicării unității de schimb valutar a sancțiunii de amendă, prevăzute de art. 34 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 75/2020, se ține cont de prevederile art. 40 alin. (1) din Legea nr. 75/2020, art. 752 alin.(10)-(14) din Legea nr.548/1995 și de prevederile punctelor 39 – 41 din prezentul regulament.	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	17	La prevederile pct. 59 din proiectul Regulamentului, care prevede că, la aplicarea sancțiunii sub formă de amendă se ține cont de prevederile art.40, alin. (1) din Legea nr. 75/2020, reieșind din modificările aduse la art. 34 din Legea nr. 75/2020, prin completarea acestuia cu alin. (1), precum și a art. 40 din Legea nr. 75/2020, cu alin. (7), se propune modificarea pct. 59, cu aducerea prevederilor acestuia în concordanță cu modificările operate la legea menționată. Totodată, la pct. 59 din Regulament, care se referă la aplicarea sancțiunii sub formă de amendă, se propune a se face trimitere la prevederile art. 34, alin. (1) și integral la prevederile art. 40 din Legea nr. 75/2020, evitându-se mențiunea expresă a alineatelor, care pot suferi modificări în timp.	Se acceptă
Pct. 60 Aplicarea amenizii persoanei fizice, angajatului unității de schimb valutar se efectuează în conformitate cu prevederile art. 40 alin. (1), (4) și (5) din Legea nr. 75/2020.	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	18	Se propune ajustarea pct. 60 din <i>Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar</i> , ca urmare a modificării Legii nr. 75/2020 unde la art.40, au fost excluse alin. (4) și (5).	Se acceptă
Pct. 11, 18, 21 și 22 “persoană împuternicită”	OTP BANK S.A.	19	Propunerea de a clarifica în <i>Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar</i> la pct. 11, 18, 21, 22 determinarea noțiunii de „persoană împuternicită” și anume, dacă această noțiune se referă doar la administratorul unității sau la orice angajat a unității.	Nu se acceptă În proiectul de modificare a Regulamentului nr. 304/2016 privind licențierea unităților de schimb valutar, la noțiunea „persoană autorizată”, în descriere este explicat că <i>persoana împuternicită</i> se împuternicește de către administratorul casei de schimb valutar/hotelului, și anume este o persoană care în numele casei de schimb valutar/hotelului prezintă informațiile, explicațiile în cadrul procesului de supraveghere precum și angajat al băncii, care, în temeiul împuternicirilor acordate de către banca licențiată, prezintă informațiile, explicațiile solicitate de BNM. Mai mult, în proiectul <i>Regulamentului privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar</i> este prevăzut expres că în regulament se utilizează noțiunile definite în Legea nr.62/2008 și în Regulamentul nr.304/2016.
Secțiunea III DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII DE CONTROL LA UNITĂȚILE DE SCHIMB VALUTAR	OTP BANK S.A.	20	Cu referire la Secțiunea III din <i>Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar</i> , propunem de completat cu prevederi ce țin de drepturile unității de schimb valutar la efectuarea controlului, inclusiv dreptul la asistență legală.	Nu se acceptă În textul proiectului de Regulament este prevăzut la diferite etape ale procesului de control drepturile unității de schimb valutar, și anume de a recepționa decizia de control, de a vizualiza legitimațiile

				inspectorilor de control, de a face cunoștință cu rezultatele controlului, de prezenta la BNM dezacordul la rezultatele controlului, inclusiv procedurii administrative de control îi sunt aplicabile prevederile Codului administrativ al RM, în care sunt stipulate expres drepturile participantului la procedură.
Pct. 29 Informația privind sancțiunile aplicate unităților de schimb valutar se publică pe pagina web a BNM.	OTP BANK S.A.	21	Propunerea de a indica la pct.29 din <i>Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar</i> faptul ca sancțiunea se duce la cunoștința unității în scris cu aviz de recepție.	Nu se acceptă Propunerea în cauză nu este relevantă la prevederea din pct. 29 care prevede că „ Informația privind sancțiunile aplicate unităților de schimb valutar se publică pe pagina web a BNM”. Încălcările constatate și sancțiunile aplicate se notifică unității de schimb valutar, conform prevederilor art. 11 ³ alin. (1) lit. a), b) sau c) din Legea nr. 548/1995, aspect prevăzut de regulament.
Secțiunea IV ÎNTOCMIREA ACTULUI PRIVIND REZULTATELE CONTROLULUI PE TEREN	OTP BANK S.A.	22	Propunem ca Secțiunea IV din Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar să fie completată cu prevederi, conform cărora până la aplicarea sancțiunilor, unității de schimb valutar i se va solicita prezentarea explicațiilor pe marginea încălcărilor depistate. În cazul în care o astfel de prevedere nu va fi inclusă în actul normativ, aceasta va constitui o încălcare a drepturilor fundamentale de apărare, garantate de Constituția RM.	Nu se acceptă Prevederile referitoare la dreptul unității de schimb valutar de a prezenta dezacordul cu rezultatele controlului efectuat, până la aplicarea sancțiunilor, sunt stipulate în art. 62 alin. (6) din Legea nr.62/2008 și în art.75 ¹ alin.(9) din Legea nr.548/1995. De asemenea, în anexa nr. 1 din proiectul Regulamentului (Actul privind rezultatele controlului, compartimentul IV. Alte mențiuni), este inclusă prevederea privind dreptul USV de a prezenta dezacordul cu rezultatele controlului efectuat: „În cazul dezacordului cu rezultatele controlului pe teren, în termen de 5 zile lucrătoare de la data notificării actului privind rezultatele controlului, sunteți în drept să prezentați în scris la Banca Națională a Moldovei argumentarea dezacordului, anexând, după caz, documentele de rigoare”. De asemenea, în temeiul art. 94 din Codul administrativ al RM, USV are dreptul la audierea verbală sau în scris pentru exprimarea argumentelor suplimentare în vederea actului administrativ ce urmează a fi emis.
Pct.56 Termenul de tragere la răspundere pentru încălcarea prevederilor Legii nr.308/2017, este de 5 ani de la momentul comiterii încălcării.	OTP BANK S.A.	23	Considerăm că la pct.56 din <i>Regulament</i> , termenul de tragere la răspundere pentru încălcarea prevederilor Legii nr. 308/2017, reprezintă un termen de prescripție și urmează a fi stabilit prin Legea nr. 75/2020, dar nu printr-o Hotărâre a BNM.	Nu se acceptă Termenul indicat la pct. 56 din proiect este conform cu prevederile art. 25 din Legea nr. 75/2020 și nu este o normă primară de drept.
Pct. 30 În temeiul art. 63 alin. (3) din Legea nr.62/2008, art. 75 alin. (1) lit. c) din Legea nr.548/1995, BNM poate aplica față de titularul de licență (casa de schimb valutar și hotel) următoarele sancțiuni:	CSV “BLAGO BLG” S.R.L.	24	Considerăm că la pct.30, lit. b), care prevede că, sancțiunea sub formă de amendă se aplică față de CSV în mărime de la 10000 lei până la 40000 lei fapt ce presupune o înăsprire dură a pedepsei față de limitele actuale, pe de o parte și de principiu, atinge unele limite ale amenzilor penale. Se propune ca Secțiunea III din <i>Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de</i>	Comentariu A fost indicată referința eronată la Secțiunea III, intuim că obiecția se referă la Secțiunea VI <i>Aplicarea sancțiunilor și măsurilor de remediere pentru încălcări aferente domeniului valutar.</i> Nu se acceptă

Lit. b). Amendă de la 10 000 până la 40 000 lei; Secțiunea III			<i>schimb valutar</i> , să fie completată cu un nou punct prin care să fie implementat mecanismul achitării amenzii în jumătate în termen de 3 zile lucrătoare din momentul aducerii la cunoștință a actului administrativ defavorabil. Considerăm că acest mecanism nu va afecta financiar Casele de Schimb Valutar care conștientizează pericolul încălcărilor comise și doresc să se conformeze cadrului legal aplicabil. Astfel, scopul pedepsei pecuniare poate fi atins și prin implementarea acestui mecanism.	Controlul la USV este o procedură administrativă, sancționarea fiind prevăzută de prevederile Legii nr.548/1995, Legii nr.62/2008, Legii nr. 308/2017, Legii nr. 75/2020. Astfel, prevederile Codului Contravențional nr. 218/2008 nu pot fi aplicate la sancționarea USV.
Pct.29 Informația privind sancțiunile aplicate unităților de schimb valutar se publică pe pagina web a BNM.	CSV "BLAGO BLG" S.R.L.	25	Se propune excluderea pct.29 din <i>Regulamentul privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar</i> , cât și a obligației CSV-urilor privind publicarea anunțului despre suspendarea activității la un loc vizibil în incinta sucursalei. Considerăm că publicarea informației pe pagina web a BNM și în incinta sucursalei despre sancțiunile aplicate față de unitățile de schimb valutar aduc atingere imaginii companiei, iar efectele unor astfel de acțiuni se resimt și după executarea sancțiunii aplicate. Scopul sancțiunii aplicate pentru încălcările comise de către CSV-urile este de totuși altul, însă prin publicarea informației pe pagina web se divulgă informațiile personale ale companiei, iar cazierul judiciar al CSV trebuie să fie cunoscut doar de către CSV-ul în privința căreia s-a aplicat sancțiunea și autoritatea de supraveghere. Or, clienții nu cunosc circumstanțele care au stat la baza aplicării sancțiunii de suspendare și percep acest fapt drept o încălcare mult mai gravă decât în realitate. Ulterior, procesul de reluare a activității este unul mult mai complicat decât executarea în sine a sancțiunii aplicate din cauza obligativității publicării unor asemenea anunțuri informative.	Nu se acceptă BNM este în drept să prevadă care informații urmează a fi publicate pe pagina web proprie. Referitor la obligativitatea afișării de USV la loc vizibil a avizelor privind suspendarea activității – aceste prevederi nu pot fi excluse dat fiind faptul că au ca scop informarea persoanelor fizice privind imposibilitatea oferirii serviciului de schimb valutar. Excluderea acestor prevederi ar prejudicia interesele clienților USV. Prevederea comportă un caracter disuasiv și de prevenție.
Pct. 30 În temeiul art. 63 alin. (3) din Legea nr.62/2008, art. 75 alin. (1) lit. c) din Legea nr.548/1995, BNM poate aplica față de titularul de licență (casa de schimb valutar și hotel) următoarele sancțiuni: a) avertisment scris; b) amendă de la 10 000 până la 40 000 lei; c) suspendarea parțială sau totală a activității de schimb valutar în numerar cu persoane fizice; d) retragerea licenței	CSV "BLAGO BLG" S.R.L.	26	Cu privire la grila sancțiunilor ce pot fi aplicate față de CSV nu este clar, când și în ce circumstanțe, se aplică pedeapsa prevăzută la pct. 30 din proiectul <i>Regulamentului</i> . Or, anexa 2 și anexa 3 la proiectul <i>Regulamentului</i> reglementează doar circumstanțele aplicării sancțiunilor sub formă de amendă și suspendare a activității casei de schimb valutar, pe când pct. 30 din proiectul <i>Regulamentului</i> stabilește 4 categorii distincte de pedepse. Astfel, pentru a asigura un echilibru și o transparență mai mare în procesul de stabilire a categoriei sancțiunii și individualizare a pedepsei, propunem completarea proiectului <i>Regulamentului</i> cu încă două anexe în care să fie descrise clar toate cazurile de aplicare a sancțiunii sub formă de avertisment și de retragere a licenței. Or, acest aspect este extrem de important pentru a asigura un grad de încredere mai mare în autoritatea de supraveghere de către toți participanții din sector, pe de o parte, și pentru a nu admite abuzuri din partea persoanelor cu atribuții de control, pe de altă parte.	Nu se acceptă La aplicarea sancțiunii sub formă de avertisment, retragerea licenței în pct. 36, 51 din proiectul <i>Regulamentului</i> este indicată trimiterea la articolele specifice din Legea nr.62/2008, Legea nr.548/1995. Astfel, în vederea respectării normelor de tehnică legislativă, s-a ținut cont de prevederile art. 55 din Legea nr. 100/2017, care stipulează că în cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține, fără a se copia conținutul acestuia.

	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; B.C. EuroCreditBank S.A; B.C. Comerțbank S.A.; B.C. Moldindconbank S.A.; B.C. MAIB S.A.; B.C. Energbank S.A; C.S.V. „Funcțional-Grup” S.R.L	27	Au comunicat privind lipsa de obiecții și propuneri.	
--	---	----	--	--